MEJDS. 2022; 12:170.

Published online 2022 Nov. **Original Article**

Determining the Effect Size of Communication Patterns and Identity Styles on Marital Satisfaction Mediated by Resilience

Moghadasali Sh[1], *Mirhashemi M[2], Bagheri N[3]

Author Address
1. PhD Student in General Psychology, Departement of Psychology, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran;
2. Associate Professor, Departement of Psychology, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran;
3. Assistant Professor Departement of Psychology, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran.
Corresponding Author Email: mirhashemi@riau.ac.ir

Received: 2020 October 20; **Accepted:** 2021 July 5

Abstract

Background & Objectives: The family is a natural social system in which men and women are the main subsystems in all stages of its development and many factors, such as communication patterns, identity styles, and resilience play a role in their marital satisfaction. One of the concepts that guarantee the stableness and stability of a couple's life is marital satisfaction. Moreover, communication patterns are one of the necessary areas for marital satisfaction. Communication patterns are more the results of experiences of family interactions than of a personality trait. In addition to couples' communication patterns, another variable affecting marital satisfaction is the identity styles of spouses. One of the variables that can affect marital satisfaction as well as communication patterns and identity styles is spouse resilience. Since marital satisfaction has an important role in the stability of marital life and numerous factors are effective in marital satisfaction of couples, it is important to study them. This study aimed to determine the effect of communication patterns and identity styles on marital satisfaction mediated by resilience.

Methods: In the present descriptive correlational study, the statistical population included married men and women referring to counseling centers and psychological services in Tehran in 2020. Of these, 302 eligible individuals entered the study. Participants were 158 women and 144 men. Totally, 9 participants were in the age range of 18–28 years, 126 in the age range of 29–39 years, 137 in the age range of 40–50 years, 22 in the age range of 51–61 years, 6 in the age range of 62–72, and 2 were in the age range of 73 years and above. The criteria for subjects to enter the research were informed consent to answer the questions, at least education in high school, at least one year has passed since the marital status of the sample, and no history of divorce. Also, not answering 25% of the research questions was the criterion for the subjects to leave the research. The instruments used included the ENRICH Marital Satisfaction Scale (Fowers & Olson, 1993), Communication Patterns Questionnaire (Christensen & Sullaway, 1984), Identity Styles Inventory (ISI3) (Berzonsky, 1992), and Connor–Davidson Resilience Scale (Connor & Davidson, 2003). Descriptive statistics methods (frequency, percentage, mean and standard deviation), Structural equation modeling, and the Pearson correlation coefficient were used for data analysis in SPSS, and AMOS software were used to analyze the data, with the significance level at 0.05.

Results: The results showed that the total effect of information identity style (p=0.001, β=0.497), inefficient communication pattern (p=0.009, β=–0.062) and constructive communication pattern (p=0.001, β=0.584) was significant on marital satisfaction. Constructive communication pattern (p=0.008, β=0.215), and information identity style (p=0.001, β=0.371) had an indirect effect on marital satisfaction through resilience. Also, inefficient communication pattern through resilience had an indirect effect on marital satisfaction (p=0.001, β=–0.334). The hypothesized model fit the collected data (AGFI=0.971, RMSEA=0.033).

Conclusion: Based on the findings of the current study, constructive and inefficient communication patterns and information identity style have effects on marital satisfaction through resilience.

Keywords: Communication patterns, Resilience, Marital satisfaction, Identity.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

Copyright © 2022, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۴۰۱؛ (۱۲):۱۷۰.

انتشار برخط آبان ۱۴۰۱ مقاله پژوهشی اصیل

تعیین اندازهٔ اثر الگوهای ارتباطی و سبک‌های هویت بر رضایت زناشویی با واسطه‌گری تاب‌آوری

شیما مقدس علی[۱]، *مالک میرهاشمی[۲]، نسرین باقری[۳]

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران؛

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران؛

۳. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

***رایانامهٔ نویسندهٔ مسئول:** mirhashemi@riau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۲۹ مهر ۱۳۹۹؛ **تاریخ پذیرش:** ۱۴ تیر ۱۴۰۰

چکیده

زمینه و هدف: در همهٔ مراحل تکوین خانواده، زن و مرد خرده‌نظام اصلی هستند و عوامل متعددی همچون الگوهای ارتباطی، سبک‌های هویت و تاب‌آوری در رضایت زناشویی آنان نقش دارد. هدف این پژوهش، تعیین اندازهٔ اثر الگوهای ارتباطی و سبک‌های هویت بر رضایت زناشویی با واسطه‌گری تاب‌آوری بود.

روش‌بررسی: در این مطالعهٔ همبستگی، جامعهٔ آماری پژوهش را مردان و زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تشکیل دادند که از میان آن‌ها ۳۰۲ نفر واجد شرایط وارد پژوهش شدند. ابزارهای استفاده‌شده شامل مقیاس رضایت زناشویی انریچ (فاورز و السون، ۱۹۹۳)، پرسش‌نامهٔ الگوهای ارتباطی (کریستنسن و سالاوی، ۱۹۸۴)، پرسش‌نامهٔ سبک‌های هویت‌ـ۳ (برزونسکی، ۱۹۹۲) و مقیاس تاب‌آوری کانر‌ـ دیویدسون (کانر و دیویدسون، ۲۰۰۳) بود. به‌منظور تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و روش تحلیل مسیر و نرم‌افزارهای SPSS و AMOS در سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، اثر کل سبک هویت اطلاعاتی (p=۰/۰۰۱، β=۰/۴۹۷)، الگوی ارتباطی ناکارآمد (p=۰/۰۰۹، β=-۰/۰۶۲) و الگوی ارتباطی سازنده (p=۰/۰۰۱، β=۰/۵۸۴) بر رضایت زناشویی معنادار بود. الگوی ارتباطی سازنده (p=۰/۰۰۸، β=۰/۲۱۵) و سبک هویت اطلاعاتی (p=۰/۰۰۱، β=۰/۳۷۱) به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی اثر غیرمستقیم داشتند. همچنین الگوی ارتباطی ناکارآمد به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی دارای اثر غیرمستقیم بود (p=۰/۰۰۱، β=-۰/۳۳۴). مدل مفروض با داده‌های گردآوری‌شده برازش داشت (AGFI=۰/۹۷۱، RMSEA=۰/۰۳۳).

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های این پژوهش، الگوهای ارتباطی سازنده و ناکارآمد و سبک هویت اطلاعاتی به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی اثر دارند.

کلیدواژه‌ها: الگوهای ارتباطی، تاب‌آوری، رضایت زناشویی، هویت.

حق انتشار محفوظ است © ۱۴۰۱، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار‌ـ غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

۱ مقدمه

زوج‌هایی که با یکدیگر سازگار و موافق هستند، از زندگی زناشویی خود نسبتاً رضایت دارند و از ویژگی‌های شخصیتی شریک زندگی خود ابراز رضایت می‌کنند؛ همچنین از مصاحبت با خانوادهٔ خود لذت می‌برند، به‌همراه یکدیگر به حل مشکلات زندگی می‌پردازند و درنهایت از زندگی زناشویی و جنسی خود رضایتمند هستند. انتظار می‌رود ازدواج سازگار برای مدت‌زمان طولانی دوام آورد و برای هر دو زوج رضایت‌بخش باشد (۱)؛ بنابراین، از مفاهیمی که پایداری و ثبات زندگی زوجین را تضمین می‌کند، رضایتمندی از زندگی زناشویی[1] است؛ یعنی وضعیتی که در آن همسران در اکثر مواقع احساس خشنودی، شادکامی و رضایت از ازدواج خویش دارند و به‌عنوان احساس شخصی از خرسندی زناشویی در همهٔ جنبه‌های زندگی زناشویی تعریف شده است (۲).

الگوهای ارتباطی[2] یکی از زمینه‌های لازم برای رضایت زناشویی است. الگوهای ارتباطی بیش از اینکه خصیصه‌ای شخصیتی باشد، حاصل تجارب ناشی‌از تعاملات خانوادگی است. این الگوها براساس رمزگردانی و رمزگشایی پیام‌های ردوبدل‌شده بین افراد خانواده، شکل می‌گیرد و در نحوهٔ به‌کارگیری داده‌ها در تعاملات آینده استفاده می‌شود (۳). الگوهای ارتباطی فرایندی است که طی آن زوج‌ها ازطریق کلامی یا غیرکلامی باهم در ارتباط هستند. کریستین و سالاوی سه سبک الگوی ارتباطی را معرفی کردند: الگوی سازندهٔ متقابل؛ الگوی اجتناب متقابل؛ الگوی متوقع/کناره‌گیر (۴). در این راستا، محمدی عسکرآبادی پیشنهاد کرد، سبک زندگی عرفانی زمانی سبب رضایت زناشویی می‌شود که الگوی ارتباطی توقع/کناره‌گیری کمتر در بین زوجین باشد (۵). لی و جانسون نتیجه گرفتند، رضایت زناشویی یکی از عوامل مؤثر برای اجتناب از جدایی و طلاق زوجین است و در کارآمدی فردی و اجتماعی همسران نقش مهمی دارد که می‌تواند براساس الگوهای ارتباطی پیش‌بینی شود (۶).

افزون‌بر الگوهای ارتباطی زوجین، طبق پژوهش شکرالله‌زاده و مدنی، از دیگر متغیرهای تأثیرگذار بر رضایت زناشویی، سبک‌های هویت‌یابی[3] همسران است (۷). برزونسکی برای مفهوم‌سازی سبک هویت، مؤلفه‌های شناختی و رفتار را مدنظر قرار داد و سه سبک هویت را معرفی کرد: سبک هویت اطلاعاتی؛ سبک هنجاری؛ سبک سردرگم‌ـ اجتنابی (۸). افراد دارای سبک اطلاعاتی، تصمیم‌گیری خود را بر اطلاعاتی که جمع‌آوری می‌کنند، استوار می‌سازند. این سبک با صفاتی مانند پیچیدگی شناختی، خودنظم‌دهی، بازبودن دربرابر تجربه و خودمختاری مشخص می‌شود. افراد با سبک هویت اطلاعاتی، دارای راهبردهای مسئله‌مدار هستند، احساس یکپارچگی در خود می‌کنند، معمولاً قضاوت‌ها را به‌تعویق می‌اندازند، اهداف شغلی و تحصیلی روشن و انتظار عملکرد تحصیلی قوی دارند و به اهداف استوار خود متعهد هستند. افراد با سبک هویت هنجاری ارزش‌ها و ملاک‌های دیگران را درونی می‌کنند، احتیاج به سازمان‌دهی بیرونی دارند، تمایل به اطلاعاتی دارند که مطابق با ارزش‌هایشان است، دارای ذهنی بسته هستند، توصیه‌های منابع قدرت را در زمان تصمیم‌گیری مدنظر قرار می‌دهند و به‌صورت خودکار و بدون خودارزیابی ارزش‌ها و باورها را درونی می‌کنند. افراد با سبک سردرگم‌ـ اجتنابی از راهبردهای هیجان‌مدار استفاده می‌کنند، از موقعیت تصمیم‌گیری اجتناب می‌ورزند، در تصمیم‌گیری خود بیشتر بر مقتضیات و پیامدهای محیطی تأکید دارند، رفتارشان دارای الگوی مشخصی نیست، خودآگاهی محدودی دارند و دارای راهبردهای اسنادی و شناختی ناکارآمد هستند (۹). طبق نظر معارف و همکاران، سبک‌های هویت‌یابی برتری‌داشتن موقتی افراد برای به‌کاربستن سبک‌های خاص حل مسائل هویتی و پردازش اطلاعات مربوط به خود بوده که قادر به پیش‌بینی رضایت زناشویی هستند؛ بدین‌ترتیب بین سبک‌های هویت همسران و رضایتمندی آنان از زندگی رابطهٔ معناداری وجود دارد (۱۰).

از متغیرهایی که می‌تواند بر رضایتمندی زناشویی اثرگذار باشد و خود نیز از الگوهای ارتباطی (۱۱) و سبک‌های هویت (۱۲) تأثیر بپذیرد، تاب‌آوری[4] همسران است. تاب‌آوری با فراهم‌آوردن شیوهٔ شناختی و تفکر مطلوب، الگویی مناسب از هیجان و رفتار را برای فرد به‌وجود می‌آورد (۱۳). تاب‌آوری به‌عنوان ویژگی شخصیتی در نظر گرفته شده است که فرد را توانمند می‌سازد تا در رویارویی با مسائل زندگی زناشویی رشد کند و قوی شود (۱۴). در این راستا، شیخ زین‌الدین و همکاران پیشنهاد کردند، احتمالاً سرمایهٔ افراد تاب‌آوری را در برخورد با مشکلات زناشویی تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و منجربه کاهش یا افزایش سازگاری زناشویی می‌شود (۱۵).

رضایت زناشویی نقش مهمی در پایداری زندگی زناشویی دارد؛ همچنین براساس آنچه پیش‌تر مرور شد، عوامل زیادی در رضایت زناشویی زوجین تأثیر می‌گذارد که بررسی آن‌ها حائز اهمیت است. ازطرفی سبک‌های هویت‌یابی و الگوهای ارتباطی که هریک از زوجین اتخاذ می‌کنند، ممکن است علاوه‌بر اینکه اثر مستقیمی بر رضایت زناشویی داشته باشد، به‌واسطهٔ متغیرهای دیگر نظیر تاب‌آوری نیز بر رضایت زناشویی اثرگذار باشد؛ ازاین‌رو، هدف پژوهش حاضر، تعیین اندازهٔ اثر الگوهای ارتباطی و سبک‌های هویت بر رضایت زناشویی با واسطه‌گری تاب‌آوری بود.

۲ روش‌بررسی

روش پژوهش تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعهٔ آماری را زنان و مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاورهٔ شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تشکیل دادند. با درنظرگرفتن بیست نفر برای هر متغیر مشاهده‌پذیر (۱۶)، همچنانکه در شکل ۱ است، هفت متغیر مشاهده‌پذیر ملاحظه می‌شود و با درنظرگرفتن اینکه حداقل حجم نمونه برای پژوهش‌های تحلیل مسیر سیصد نفر پیشنهاد شده است (۱۷)، ۳۰۲ نفر واجد شرایط وارد پژوهش شدند. معیارهای ورود آزمودنی‌ها به پژوهش عبارت بود از: رضایت آگاهانه برای پاسخ‌گویی به سؤالات؛ حداقل تحصیلات متوسطه؛ حداقل گذشتن یک سال از وضعیت تأهل افراد

1. Marital satisfaction
2. Communication patterns
3. Identity styles
4. Resiliency

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

نمونه؛ نداشتن سابقهٔ طلاق. همچنین پاسخ‌ندادن به ۲۵درصد از سؤالات پژوهش، معیار خروج آزمودنی‌ها از پژوهش بود.

روش اجرای پژوهش بدین‌صورت بود که پس از کسب مجوز و هماهنگی با مسئولان و مراجعه به مراکز و پس از ارائهٔ توضیحات مختصر دربارهٔ نحوهٔ تکمیل پرسش‌نامه‌ها، متأهلان به‌تنهایی و فقط با حضور پژوهشگر در اتاق مدیر مسئول مرکز به پرسش‌نامه‌ها پاسخ دادند. رعایت اصول اخلاقی پژوهش ازجمله رازداری، محرمانه‌ماندن و حریم خصوصی افراد نیز صورت گرفت.

برای جمع‌آوری داده‌ها ابزارهای زیر در پژوهش به‌کار رفت.

ـ مقیاس رضایت زناشویی انریچ[1]: مقیاس رضایت زناشویی انریچ ساختهٔ فاورز و السون در سال ۱۹۹۳ شامل ۴۷ گویه است (۱۸). این مقیاس دوازده مؤلفهٔ تحریف آرمانی[2] با سؤالات ۱، ۲، ۳، خرسندی[3] با سؤالات ۴، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، موضوعات شخصیتی[4] با سؤالات ۲۲، ۳۱، ۴۰، ارتباط زناشویی[5] با سؤالات ۱۳، ۲۳، ۳۲، ۴۱، حل تعارض[6] با سؤالات ۱۴، ۲۴، ۳۳، ۳۴، ۴۲، مدیریت مالی[7] با سؤالات ۱۵، ۱۶، ۲۵، فعالیت‌های مربوط به اوقات‌فراغت[8] با سؤالات ۱۷، ۲۶، ۳۵، ۴۳، روابط جنسی[9] با سؤالات ۱۸، ۲۷، ۳۶، ۴۴، فرزندان و فرزندپروری[10] با سؤالات ۱۹، ۲۸، ۳۷، ۴۵، بستگان و دوستان[11] با سؤالات ۲۰، ۲۹، ۳۸، ۴۶، نقش‌های مربوط به برابری زن و مرد[12] با سؤالات ۵، ۱۲ و جهت‌گیری عقیدتی[13] با سؤالات ۲۱، ۳۰، ۳۹، ۴۷ را در طیف لیکرتی پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، نه موافقم نه مخالفم=۳، موافقم=۴ تا کاملاً موافقم=۵ ارزیابی می‌کند. نمرهٔ بیشتر در ابزار حاکی‌از رضایت زناشویی بیشتر است (۱۸). ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های این ابزار در دامنه‌ای از ۰/۸۱ تا۰/۹۲ گزارش شد (۱۸). آسوده و همکاران ضرایب آلفای کرونباخ را برای خرده‌مقیاس‌های رضایت زناشویی ۰/۶۸، ارتباط ۰/۷۸، حل تعارض ۰/۶۲ و تحریف آرمانی ۰/۷۷ به‌دست آوردند. آن‌ها ضریب همبستگی مقیاس رضایت زناشویی انریچ را با مقیاس رضایت خانوادگی[14] ۰/۴۱ تا۰/۶۰ به‌عنوان شاخصی از روایی ابزار گزارش کردند (۱۹).

ـ پرسش‌نامهٔ الگوهای ارتباطی[15]: پرسش‌نامهٔ الگوهای ارتباطی ساختهٔ کریستنسن و سالاوی در سال ۱۹۸۴، شامل ۳۵ گویه است که رفتارهای همسران را در طول سه مرحله از تعارض زناشویی شرح می‌دهد (۴). این مراحل عبارت است از: ۱. زمانی که در روابط زوجین مشکل ایجاد می‌شود که این مرحله دارای چهار گویه است؛ ۲. در مدت‌زمانی که دربارهٔ مشکل ارتباطی بحث می‌شود. این مرحله دارای هیجده گویه است؛ ۳. بعد از بحث راجع به مشکل ارتباطی که این بخش دارای سیزده گویه است. پرسش‌نامه سه خرده‌مقیاس ارتباط سازندهٔ متقابل شامل سه گویه، مقیاس اجتنابی متقابل شامل سه گویه و مقیاس ارتباط توقع/کناره‌گیری شامل مرد متوقع/کناره‌گیر زن و زن متوقع/کناره‌گیر مرد شامل دوازده گویه را در مقیاس نُه‌درجه‌ای لیکرتی از اصلاً امکان ندارد=۱ تا خیلی امکان دارد=۹ ارزیابی می‌کند. نمرهٔ بیشتر در این ابزار حاکی‌از میزان بیشتری از الگوی ارتباطی است که به‌وسیلهٔ آن گویه اندازه‌گیری می‌شود (۴). نولر و وایت به‌منظور ارزیابی روایی افتراقی پرسش‌نامهٔ الگوهای ارتباطی، به بررسی ۹۶ زوج پرداختند و با استفاده از پرسش‌نامهٔ سازگاری زناشویی اِسپانیر[16] (۱۹۷۶) این زوجین را به سه گروه با سازگاری بالا و متوسط و پایین تقسیم کردند. نتایج نشان داد، ۲۷ گویه از ۳۵ گویهٔ پرسش‌نامهٔ الگوهای ارتباطی به‌طور معناداری توانایی تمایز زوجین با سازگاری بالا را از زوجین با سازگاری پایین دارد. این پژوهشگران با استفاده از روش تحلیل عاملی چهار عامل اجبار، تقابل، پریشانی پس از تعارض و فرایند مخرب را به‌دست آوردند. همچنین ضرایب آلفای کرونباخ را برای این چهار عامل به‌ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۸، ۰/۷۳ و ۰/۷۹ گزارش کردند (۲۰). صمدزاده و همکاران برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۷۶ به‌دست آوردند و همبستگی آن را با پرسش‌نامهٔ پرخاشگری باس و پری[17] (۱۹۹۲)، مقیاس زوجی انریچ[18] فاورز و السون (۱۹۹۸)، مقیاس عاطفهٔ مثبت ـ منفی[19] واتسون[20] و همکاران (۱۹۸۸)، پرسش‌نامهٔ سازگاری زناشویی اِسپانیر (۱۹۷۶)، مقیاس عزت‌نفس آیزنک[21] (۱۹۷۶) و شاخص رضایتمندی هودسن[22] (۱۹۹۲) در دامنه‌ای از ۰/۳۰ تا۰/۹۵ به‌عنوان شاخصی از روایی همگرای ابزار گزارش کردند. در پژوهش آن‌ها ضرایب آلفای کرونباخ به‌ترتیب برای ارتباط سازنده و ارتباط اجتناب و ارتباط توقع/کناره‌گیری ۰/۷۹ و ۰/۸۲ و ۰/۸۵ به‌دست آمد (۲۱).

ـ پرسش‌نامهٔ سبک‌های هویت ـ ۳[23]: این پرسش‌نامه ساختهٔ برزونسکی در سال ۱۹۹۲ است (۲۲). این ابزار شامل چهل گویه می‌شود که یازده گویهٔ آن مربوط به مقیاس اطلاعاتی، نُه گویه مربوط به مقیاس هنجاری، ده گویه مربوط به مقیاس سردرگم یا اجتنابی و ده گویهٔ دیگر مربوط به مقیاس تعهد است؛ همچنین برای تحلیل ثانویه به‌کار می‌رود و سبکی هویتی محسوب نمی‌شود. نمره‌گذاری این چهل گویه در طیف لیکرتی پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالف=۱ تا کاملاً موافق=۵ صورت می‌گیرد. نمرهٔ بیشتر در ابزار حاکی‌از میزان بیشتری از سبک‌های هویتی است که به‌وسیلهٔ آن گویه اندازه‌گیری می‌شود (۲۲). برزونسکی برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۸۳ تا۰/۸۹ و همبستگی آن را با نسخهٔ اولیهٔ ابزار (پرسش‌نامهٔ سبک‌های هویت برزونسکی ـ ۱) برابر

1. ENRICH Marital Satisfaction Scale
2. Idealistic distortion
3. Happiness
4. Personality issues
5. Marital communication
6. Conflict resolution
7. Financial management
8. Leisure activity
9. Sexual relationship
10. Chidren & parenting
11. Family and friends
12. Equalitarian roles
13. Religious orientation
14. Family Satisfaction Scale
15. Communication Patterns Questionnaire
16. Spanier's Marital Compatibility Questionnaire
17. Buss & Perry's Aggression Questionnaire
18. ENRICH Couple Scale
19. Positive and Negative Affect Scale
20. Watson
21. Eyzenck's Self-Esteem Scale
22. Hudson's Marital Satisfaction Index
23. Identity Styles Inventory (ISI3)

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

با ۰/۹۴ به‌عنوان شاخصی از روایی ابزار گزارش کرد (۲۲). در پژوهش شریفی، تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از روش مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس انجام گرفت. ملاک کفایت نمونه‌گیری KMO[1] برابر با ۰/۸۴۱ بود که نشان می‌دهد داده‌ها برای تحلیل مؤلفه‌های اصلی مناسب است. با استفاده از ملاک استخراج عامل‌های دارای ارزش ویژهٔ بیشتر از یک و نیز باتوجه به نظریهٔ برزونسکی در ارتباط با سبک هویت، سه عامل استخراج شد. این سه عامل ۴۷/۵۳درصد از کل واریانس سازهٔ مطالعه‌شده را تبیین می‌کند. بارهای عاملی متغیرها روی عامل‌ها دست‌کم بیشتر از ۰/۴ و اغلب آن‌ها بیشتر از ۰/۵ بود. اشتراک‌های مربوط به هریک از متغیرها بین ۰/۳۰تا۰/۷۰ کم‌وبیش رضایت‌بخش است. نتایج حاصل از تحلیل عاملی که توضیح داده شد روایی سازهٔ پرسش‌نامهٔ سبک‌های هویت را نشان داد (۲۳).

ـ مقیاس تاب‌آوری کانر ـ دیویدسون[2]: مقیاس تاب‌آوری ساختهٔ کانر و دیویدسون در سال ۲۰۰۳ است (۲۴). این مقیاس حاوی ۲۵ گویه است که تاب‌آوری را در طیف لیکرتی پنج‌درجه‌ای از کاملاً نادرست=صفر تا کاملاً درست=۴ ارزیابی می‌کند. نمرهٔ بیشتر در مقیاس حاکی‌از تاب‌آوری بیشتر است (۲۴). کانر و دیویدسون ضریب آلفای کرونباخ را برای ابزار ۰/۸۹ و همبستگی مثبت مقیاس تاب‌آوری را با ابزار سخت‌رویی کوباسا[3] برابر با ۰/۸۳ به‌عنوان شاخصی از روایی همگرای این ابزار گزارش کردند (۲۴). کیهانی و همکاران برای این مقیاس ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۶۶ و همبستگی آن را با مقیاس خودکارآمدی عمومی شوارزر[4] و پرسش‌نامهٔ پرخاشگری باس و پری، به‌ترتیب برابر با ۰/۲۲ و ۰/۱۷ ـ به‌دست آوردند (۲۵).

برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و روش تحلیل مسیر به‌شرط برقراری پیش‌فرض‌های نرمال‌بودن با آزمون کولموگروف‌اسمیرنف، ضریب تحمل و تورم واریانس، نبود رابطهٔ وجود همخطی در بین متغیرهای پیش‌بین و ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همچنین برای آزمون برازش مدل ساختاری از روش بوت‌استرپ و شاخص‌های نکویی برازش مجذور کای[5] با مقدار احتمال بزرگ‌تر از ۰/۰۵، ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب[6] با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۰۸، شاخص نکویی برازش[7] با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۹۵، شاخص تعدیل‌شدهٔ برازندگی[8] با نقطهٔ برش بزرگ‌تر از ۰/۹۰، شاخص نکویی تطبیقی[9] با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۹۵ (۲۶) و نرم‌افزارهای SPSS و AMOS در سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد.

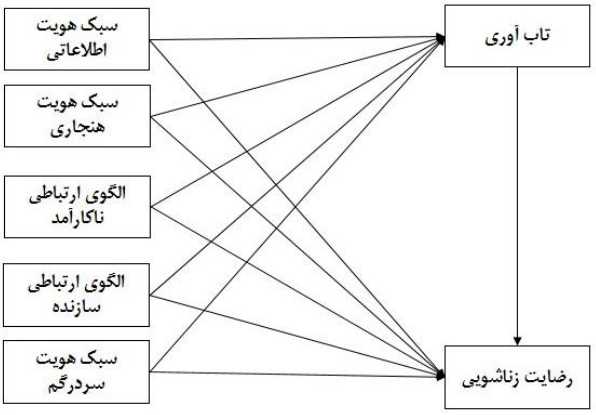

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش دربارهٔ اثر الگوهای ارتباطی و سبک‌های هویت بر رضایت زناشویی با واسطه‌گری تاب‌آوری

۳ یافته‌ها

جدول ۱ مشخصات جمعیت‌شناختی شرکت‌کننده‌ها شامل جنسیت، سن، وضعیت اقتصادی‌اجتماعی و مدت‌زمان ازدواج را نشان می‌دهد. جدول ۲ مشخص می‌کند، براساس مقدار احتمال آزمون نرمالیتی آزمون کولموگروف‌اسمیرنف همهٔ متغیرهای پژوهش از توزیع نرمال برخوردار بود. همچنین جدول ۲ نشان می‌دهد، پیش‌فرض نبود همخطی در بین متغیرهای پژوهش حاضر رد نشد.

جدول ۳ نشان می‌دهد، رضایت زناشویی با الگوی ارتباطی سازندهٔ متقابل (p=۰/۰۱۶)، تاب‌آوری (p=۰/۰۲۳) و هویت اطلاعاتی (p=۰/۰۰۸) رابطهٔ مستقیم و با الگوی ارتباطی ناکارآمد (p=۰/۰۱۲)، هویت هنجاری (p=۰/۰۲۱) و هویت سردرگم (p=۰/۰۲۶) رابطهٔ معکوس دارد.

در جدول ۴ نتایج حاصل از بوت‌استرپ نشان می‌دهد، اثر کل سبک هویت اطلاعاتی (p=۰/۰۰۱، β=۰/۴۹۷)، الگوی ارتباطی ناکارآمد (p=۰/۰۰۹، β=-۰/۰۶۲) و الگوی ارتباطی سازنده (p=۰/۰۰۱، β=۰/۵۸۴) بر رضایت زناشویی معنادار بود. الگوی ارتباطی سازنده (p=۰/۰۰۸، β=۰/۲۱۵) و سبک هویت اطلاعاتی (p=۰/۰۰۱، β=۰/۳۷۱) به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی اثر غیرمستقیم

1. Kaiser-Meyer-Olkin
2. Connor-Davidson Resilience Scale
3. Kobasa's Hardiness Measure
4. Schwarzer's General Self-Efficacy Scale
5. Chi-square
6. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
7. Goodness of fit index (GFI)
8. Adjusted goodness of fit index (AGFI)
9. Comparative fit index (CFI)

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

داشتند. همچنین الگوی ارتباطی ناکارآمد به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی دارای اثر غیرمستقیم بود (β=-۰/۳۳۴، p=۰۰۱).

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد نمونه

متغیرهای جمعیت‌شناختی		فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۵۸	۵۲/۳
	مرد	۱۴۴	۴۷/۷
	کل	۳۰۲	۱۰۰
سن	۱۸تا۲۸ سال	۹	۲/۹۸
	۲۹تا۳۹ سال	۱۲۶	۴۱/۷۲
	۴۰تا۵۰ سال	۱۳۷	۴۵/۳۷
	۵۱تا۶۱ سال	۲۲	۷/۲۸
	۶۲تا۷۲ سال	۶	۱/۹۹
	بیشتر از ۷۳ سال	۲	۰/۶۶
	کل	۳۰۲	۱۰۰
وضعیت اقتصادی‌اجتماعی	۱تا۲میلیون	۳۱	۱۰/۲۶
	۲میلیون و ۱۰۰هزار تا ۴میلیون	۱۵۰	۴۹/۶۷
	۴میلیون و ۱۰۰هزار تا ۶میلیون	۷۹	۲۶/۱۶
	بیشتر از ۷میلیون	۴۲	۱۳/۹۱
	کل	۳۰۲	۱۰۰
مدت‌زمان ازدواج	۱تا۱۰ سال	۱۰۱	۳۳/۴۴
	۱۱تا۲۰ سال	۱۲۶	۴۱/۷۲
	۲۱تا۳۰ سال	۵۷	۱۸/۸۸
	۳۱تا۴۱ سال	۱۱	۳/۶۴
	بیشتر از ۴۲ سال	۷	۲/۳۲
	کل	۳۰۲	۱۰۰

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار، چولگی، کشیدگی، ضریب تحمل و تورم واریانس و مقدار احتمال آزمون نرمالیتی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب تحمل	تورم واریانس	مقدار احتمال کولموگروف‌اسمیرنف
الگوی ارتباطی سازندهٔ متقابل	۴/۳۹	۱۰/۲۷	۰/۷۰۰	۱/۴۲۹	۰/۲۹۲
الگوی ارتباطی ناکارآمد	۳۵/۵۶	۶/۴۵	۰/۷۸۱	۱/۴۶	۰/۲۳۷
هویت اطلاعاتی	۳۶/۸۱	۷/۵۶	۰/۶۹۷	۱/۴۳۵	۰/۹۷۸
هویت هنجاری	۲۵/۷۰	۷/۰۷	۰/۶۵۸	۱/۵۲۱	۰/۴۰۴
هویت سردرگم/اجتنابی	۲۷/۲۷	۶/۷۲	۰/۶۱۱	۱/۶۳۸	۰/۹۳۰
تاب‌آوری	۹۱/۷۱	۱۴/۳۸	۰/۴۵۶	۱/۴۵۷	۰/۴۶۷
رضایت زناشویی	۱۴۵/۵۲	۲۳/۲۷	–	–	۰/۴۰۷

جدول ۳. ماتریس ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. الگوی ارتباطی سازندهٔ متقابل	–					
۲. الگوی ارتباطی ناکارآمد	۰/۴۵۷* –	–				
۳. هویت اطلاعاتی	۰/۳۰۴*	۰/۵۶۳* –	–			
۴. هویت هنجاری	۰/۳۴۹* –	۰/۴۷۸*	۰/۴۵۵*	-		
۵. هویت سردرگم/اجتنابی	۰/۴۲۳* –	۰/۳۹۸*	۰/۲۸۳*	۰/۴۲۶*	-	
۶. تاب‌آوری	۰/۲۶۸*	۰/۲۷۱* –	۰/۰۴۰ –	۰/۰۱۳ –	۰/۰۵۳ –	–
۷. رضایت زناشویی	۰/۱۹۲*	۰/۲۷۸* –	۰/۲۰۹*	۰/۱۲۷* –	۰/۱۲۳* –	۰/۳۹۷*

*p<۰/۰۵

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

جدول ۴. اثرات کل، مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل برازش‌شده

اثر	مسیر	بار عاملی استانداردنشده (b)	خطای معیار	بار عاملی استاندارد (β)	مقدار احتمال
اثر کل	سبک هویت اطلاعاتی ← رضایت زناشویی	۰/۴۸۹	۰/۲۳۴	۰/۴۹۷	۰/۰۰۱
	سبک هویت هنجاری ← رضایت زناشویی	۰/۰۷۸	۰/۰۳۴	۰/۰۳۳	۰/۰۶۷
	سبک هویت سردرگم ← رضایت زناشویی	ـ۰/۰۱۶	۰/۰۱۲	ـ۰/۰۰۴	۰/۵۶۴
	الگوی ارتباطی ناکارآمد ← رضایت زناشویی	ـ۰/۱۲۳	۰/۰۷۸	ـ۰/۰۶۲	۰/۰۰۹
	الگوی ارتباطی سازنده ← رضایت زناشویی	۰/۴۳۲	۰/۳۴۵	۰/۵۸۴	۰/۰۰۱
	سبک هویت اطلاعاتی ← رضایت زناشویی	۰/۶۸۳	۰/۲۴۰	۰/۱۲۶	۰/۰۱۶
	سبک هویت هنجاری ← رضایت زناشویی	۰/۳۴۶	۰/۳۰۲	۰/۰۴۷	۰/۲۶۹
	سبک هویت سردرگم ← رضایت زناشویی	۰/۱۹۸	۰/۱۹۸	۰/۰۴۸	۰/۲۸۴
	الگوی ارتباطی ناکارآمد ← رضایت زناشویی	ـ۱/۰۷۴	۰/۱۹۷	ـ۰/۲۷۲	۰/۰۰۶
	الگوی ارتباطی سازنده ← رضایت زناشویی	۰/۲۴۸	۰/۰۴۳	۰/۳۶۹	۰/۰۰۱
اثر مستقیم	سبک هویت اطلاعاتی ← تاب‌آوری	۱/۶۴۳	۰/۵۷۸	۰/۶۸۷	۰/۰۰۱
	سبک هویت هنجاری ← تاب‌آوری	ـ۰/۱۰۸	۰/۱۷۷	ـ۰/۰۲۷	۰/۶۱۰
	سبک هویت سردرگم ← تاب‌آوری	ـ۰/۰۷۱	۰/۰۵۴	ـ۰/۰۹۸	۰/۱۸۹
	الگوی ارتباطی ناکارآمد ← تاب‌آوری	ـ۰/۳۴۵	۰/۰۶۵	ـ۰/۶۱۸	۰/۰۰۱
	الگوی ارتباطی سازنده ← تاب‌آوری	۱/۶۰۷	۰/۴۳۴	۰/۳۹۸	۰/۰۰۱
	تاب‌آوری ← رضایت زناشویی	۰/۵۲۳	۰/۰۸۳	۰/۵۴۰	۰/۰۰۱
اثر غیرمستقیم	الگوی ارتباطی ناکارآمد ← رضایت زناشویی	ـ۰/۴۴۴	۰/۱۰۸	ـ۰/۳۳۴	۰/۰۰۱
	الگوی ارتباطی سازنده ← رضایت زناشویی	۰/۱۲۵	۰/۰۲۹	۰/۲۱۵	۰/۰۰۸
	سبک هویت اطلاعاتی ← رضایت زناشویی	۰/۲۴۰	۰/۰۹۵	۰/۳۷۱	۰/۰۰۱

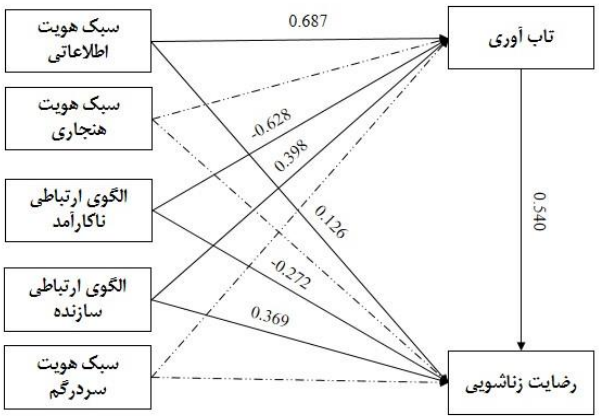

شکل ۲. مدل ساختاری برازش‌شده با مدل مفهومی و داده‌های گردآوری‌شده براساس ضرایب استانداردشده

جدول ۵. شاخص‌های نکویی برازش مدل

شاخص‌های برازندگی	مجذورکا	ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب	شاخص نکویی تطبیقی	شاخص نکویی برازش	شاخص تعدیل‌شدهٔ برازندگی	مقدار *p*
مدل برازش‌شده	۱۱/۵۲	۰/۰۳۳	۰/۹۸۹	۰/۹۹۲	۰/۹۷۱	۰/۳۵۹

شاخص‌های برازندگی در جدول ۵ نشان می‌دهد که مدل مفروض به‌صورت مطلوب با داده‌های گردآوری‌شده برازش دارد. علاوه‌براین،

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

شاخص ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب برابر با ۰/۰۳۳ و شاخص تعدیل‌شدهٔ برازندگی برابر با ۰/۹۷۱ به‌دست آمد که حاکی‌از برازش پذیرفتنی مدل ساختاری با داده‌های گردآوری‌شده است.

۴ بحث

هدف پژوهش حاضر، تعیین اندازهٔ اثر الگوهای ارتباطی و سبک‌های هویت بر رضایت زناشویی با واسطه‌گری تاب‌آوری بود. براساس یافته‌های این پژوهش، الگوهای ارتباطی سازنده و ناکارآمد و سبک هویت اطلاعاتی به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی اثر داشتند.

در تبیین اثر مستقیم الگوهای ارتباطی سازنده و ناکارآمد ارتباطی بر رضایت زناشویی می‌توان گفت، زن و شوهرهای تمایزیافته که از الگوی سازندهٔ متقابل در روابط زن و شوهری بیشتر بهره می‌برند، از رفتارهای مخرب پرهیز می‌کنند و برای حفظ و تداوم رابطهٔ سالم در تلاش هستند، احساس می‌کنند همدیگر را درک می‌کنند، احساساتشان را به‌طور مناسب بروز می‌دهند و برای مشکل ارتباطی پیشنهاد راه‌حل دارند و باهم مذاکره می‌کنند؛ درنتیجه از زندگی زناشویی خود بیشتر راضی هستند (۲۷). این زن و شوهرها در صورت مواجه‌شدن با مشکلات به‌جای اینکه از مشکل اجتناب کنند و از حل آن عاجز بمانند، بر تصمیم به حل مشکل ارتباطی خود اهتمام لازم را می‌ورزند؛ همچنین آن‌ها با برخورداری از ویژگی پذیرش و تحمل ناملایمات و سازگاری با تنش‌های ایجادشده در الگوهای مراوده‌ای‌شان، به‌دلیل برخورداری از ویژگی شناسایی راه‌حل اصولی و درست، به‌طور درخورتوجهی از ناسازگاری در ارتباطاتشان اجتناب می‌ورزند و الگوی ارتباطی سازنده‌ای را در روابط زناشویی خود به‌کار می‌بندند (۲۸). بدین‌ترتیب دوری‌گزینی یکی از همسران، تعارض‌ها را افزایش می‌دهد و باعث می‌شود مشکلات زناشویی حل‌نشده باقی می‌ماند و رضایت زناشویی کاهش پیدا کند.

در تبیین اثر مستقیم سبک هویت اطلاعاتی بر رضایت زناشویی می‌توان بیان کرد، سبک هویت اطلاعاتی با روابط بین‌فردی پخته‌تر همراه است و افرادی که فرایندهای اطلاعاتی را برای کسب هویت به‌کار می‌گیرند، دارای تعهدات قوی‌تری هستند (۲۹). همین امر رضایت زناشویی آن‌ها را افزایش می‌دهد. در تبیین اثر مستقیم تاب‌آوری بر رضایت زناشویی می‌توان گفت، تاب‌آوری نشان‌دهندهٔ توانایی انعطاف‌پذیر فرد در تنظیم سطوح کنترل در شرایط متفاوت و مقابلهٔ مؤثر و کارآمد در برخورد با عوامل فشارزا و چالش‌ها است. تاب‌آوری منابع مقابله‌ای سازگارانهٔ انسان و روابط اجتماعی مطلوب را در بر می‌گیرد و از این لحاظ موجب رضایت زناشویی می‌شود (۱۵).

در تبیین نقش واسطه‌ای تاب‌آوری در رابطهٔ بین اثر الگوهای ارتباطی و سبک هویت اطلاعاتی با رضایت زناشویی می‌توان گفت، تاب‌آوری اشاره به ویژگی شخصیتی دارد که منعکس‌کنندهٔ کاردانی شخص به‌طورکلی و انعطاف‌پذیری عملکرد در پاسخ به شرایط محیطی مختلف است. این سازه اغلب در رابطهٔ نزدیک با خودتنظیمی و تنظیم هیجان در نظر گرفته می‌شود و نشان‌دهندهٔ توانایی انعطاف‌پذیر فرد در تنظیم سطوح کنترل در شرایط متفاوت است؛ ازاین‌رو، مقابلهٔ مؤثر و کارآمد در برخورد با عوامل فشارزا و چالش‌ها و حل مسئلهٔ فرد است (۱۴). افرادی که به‌طور مؤثر با چالش‌ها و وقایع نامطلوب زندگی مقابله می‌کنند، از این توانایی نیز برخوردار هستند که پاسخ اولیهٔ کورتیزول به استرس حاد و پاسخ‌های روان‌شناختی مبالغه‌آمیز حاصل از سوگیری‌های شناختی درقبال تهدید را مهار کنند (۳۰). افراد متأهل با الگوهای ارتباطی سازنده و سبک هویت اطلاعاتی در مواقع نیاز به‌ویژه در بحران‌های زناشویی می‌توانند اطلاعات را به‌خوبی تجزیه‌وتحلیل و یکپارچه کنند؛ بدین‌ترتیب به توانایی خودنظم‌دهی و تاب‌آوری بیشتر دست می‌یابند که آن‌ها را هنگام تعارضات زناشویی یاری می‌کند و موجب رضایت زناشویی می‌شود. افرادی که از میزان تاب‌آوری بیشتری برخوردار هستند، وقتی با مشکل و تعارضی زناشویی مواجه می‌شوند، به توانایی‌های خود برای مبارزه با این شرایط باور دارند و تغییری را که در زندگی آن‌ها ایجاد می‌شود به‌شیوه‌ای سازگارانه می‌پذیرند؛ بنابراین منطقی است که بین تاب‌آوری با رضایت زناشویی رابطه وجود داشته باشد.

اجرای این پژوهش روی افراد متأهل شهر تهران، تعمیم نتایج را به سایر جوامع محدود می‌سازد و اجرای آن در سایر شهر این محدودیت را رفع می‌کند. انجام پژوهش بر سایر کارکردهای زناشویی باعث شناخت عوامل مرتبط بیشتری دربارهٔ رضایت زناشویی می‌شود. پیشنهاد می‌شود با تکیه بر یافته‌های چنین پژوهش‌هایی، اقدامانی مؤثر درجهت حل نارضایتی زناشویی انجام گیرد؛ همچنین در مشاورهٔ قبل از ازدواج به زوجین کمک شود. افزون‌براین، مشاوران و روان‌شناسان خانواده، برای ارتقای رضایت زناشویی افراد متأهل به نقش غربالگری الگوهای ارتباطی، سبک‌های هویت و تاب‌آوری توجه کنند.

۵ نتیجه‌گیری

براساس یافته‌های این پژوهش، الگوهای ارتباطی سازنده و ناکارآمد و سبک هویت اطلاعاتی به‌واسطهٔ تاب‌آوری بر رضایت زناشویی اثر دارند.

۶ تشکر و قدردانی

از تمامی شرکت‌کننده‌ها در پژوهش حاضر و همچنین مسئولان محترم مراکز و دانشگاه تشکر و قدردانی می‌شود.

۷ بیانیه‌ها

تأییدیهٔ اخلاقی و رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان

از شرکت‌کننده‌های تحقیق حاضر دست‌نوشته‌ای در قالب بیانیه‌ای دربارهٔ تأیید و رضایت اخلاقی دریافت شد.

رضایت برای انتشار

داده‌های جمع‌آوری‌شده در پژوهش حاضر تنها به‌شکل خام در اختیار محقق است تا مراکز مربوط رسمی (مثل دانشگاه) بتوانند به‌منظور صحت‌سنجی در صورت لزوم آن‌ها را بررسی کنند.

دردسترس‌بودن داده‌ها و مواد

داده‌های پشتیبان نتایج گزارش‌شده در مقاله که در طول مطالعه تحلیل شدند، به‌صورت فایل ورودی داده نزد نویسندهٔ مسئول حفظ خواهد شد.

تزاحم منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافعی ندارند.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

منابع مالی

این مقاله برگرفته از رسالهٔ دکترای دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن با کد اخلاقIR.IAU.TMU.REC.1399.176 است. همچنین اعتبار برای مطالعهٔ گزارش‌شده از منابع شخصی تأمین شده است.

مشارکت نویسندگان

همهٔ نویسندگان سهم یکسانی در تهیهٔ پیش‌نویس مقاله و بازبینی و اصلاح مقالهٔ حاضر بر عهده داشتند.

References

1. Nazari R, Karbalaie Mohammad Meigooni A. Structural model of perfectionism, psychological well-being and marital adjustment. Journal of Applied Psychology. 2018;11(4):411–32. [Persian] https://apsy.sbu.ac.ir/article_96925_0a6913119a403f54f0fc2231825781ec.pdf
2. Aman J, Abbas J, Nurunnabi M, Bano S. The relationship of religiosity and marital satisfaction: the role of religious commitment and practices on marital satisfaction among Pakistani respondents. Behav Sci (Basel). 2019;9(3):E30. https://doi.org/10.3390/bs9030030
3. Asgari S, Rashidi AR, Naghshineh T, Sharifi S. The relationship between family communication patterns and differentiation of self with quality of life of women applicant divorce. Rooyesh-e- Ravanshenasi Journal. 2015;4(2):87–112. [Persian] http://frooyesh.ir/article-1-39-en.pdf
4. Christensen A, Sullaway M. Communications Patterns Questionnaire. Unpublished Questionnaire. LA: University of California; 1984.
5. Mohammadi Asgarabadi O. Iranian Islamic model of marital satisfaction mediated by Demand-Withdraw communication pattern. Journal of Motor and Behavioral Sciences. 2019;2(2):137–49. [Persian] http://www.jmbs.ir/article_88703_712fde6444ebdfdc8af45a37dd4f66a6.pdf
6. Li P, Johnson LN. Couples' depression and relationship satisfaction: examining the moderating effects of demand/withdraw communication patterns. Journal of Family Therapy. 2018;40(Suppl 1):S63–85. https://doi.org/10.1111/1467-6427.12124
7. Shokrollahzade M, Madani Y. The role of love and identity styles in the prediction of marital satisfaction. Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal. 2016;2(1):79–89. [Persian] http://fpcej.ir/article-1-122-en.pdf
8. Berzonsky MD. Identity Style: conceptualization and measurement. Journal of Adolescent Research. 1989;4(3):268–82. https://doi.org/10.1177/074355488943002
9. Hejazi E, Borjalilu S. Critical thinking, identity styles, and commitment among adolescents: a causal model. Contemporary Psychology, Biannual Journal of the Iranian Psychological Association. 2010;4(2):3–15. [Persian] http://bjcp.ir/article-1-283-en.pdf
10. Maaref M, Khalili S, Hejazi E, Lavasani MG. The relationship between identity style, gender role and marital satisfaction in married couples. Journal of Psychology. 2015;18(4):365–80. [Persian] http://www.iranapsy.ir/fa/Journal/DownloadIssue/3636
11. Li X, Ye L, Tian L, Huo Y, Zhou M. Infertility-related stress and life satisfaction among Chinese infertile women: a moderated mediation model of marital satisfaction and resilience. Sex Roles. 2020;82(1):44–52. https://doi.org/10.1007/s11199-019-01032-0
12. Mohsentabar Fioozjaee S, Farahbakhsh K, Salmabadi M, Mohsentabarfiroozjaie S. Formulation of resiliency models according to identity styles and sense of failure in married teachers in city of Babol. Journal of Educational Psychology Studies. 2017 ;14(28):231–52. [Persian] https://dx.doi.org/10.22111/jeps.2017.3596
13. Huang CC, Chen Y, Greene L, Cheung S, Wei Y. Resilience and emotional and behavioral problems of adolescents in China: effects of a short-term and intensive mindfulness and life skills training. Children and Youth Services Review. 2019;100:291–7. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.03.015
14. Milioni M, Alessandri G, Eisenberg N, Castellani V, Zuffianò A, Vecchione M, et al. Reciprocal relations between emotional self-efficacy beliefs and ego-resiliency across time. J Pers. 2015;83(5):552–63. https://doi.org/10.1111/jopy.12131
15. Sheikh Zeineddin H, Farrokhi N, Abbaspoor Azar Z. Mediating role of psychological capital in the relationship between personality features with marital adjustment in students. Journal of Applied Psychology. 2019;12(3):439–62. [Persian] https://apsy.sbu.ac.ir/article_96705_b7fe8b8d7c7f1598483e3e83a8d62d8b.pdf
16. Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling. 3rd ed. New York: The Guilford Press; 2011.
17. Guadagnoli E, Velicer WF. Relation of sample size to the stability of component patterns. Psychol Bull. 1988;103(2):265–75. https://doi.org/10.1037/0033-2909.103.2.265
18. Fowers BJ, Olson DH. ENRICH Marital Satisfaction Scale: a brief research and clinical tool. Journal of Family Psychology. 1993;7(2):176–85. https://doi.org/10.1037/0893-3200.7.2.176
19. Asode H, Khalili Sh, Lavasani M. Enrich Dyadic Inventory. Tehran University Faculty of Education and Psychology; 2010.
20. Noller P, White A. The validity of the Communication Patterns Questionnaire. Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology. 1990;2(4):478–82. https://doi.org/10.1037/1040-3590.2.4.478

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]

21. Samadzadeh M, Shaieri MR, Javidi N. Communication patterns questionnaire: the reliability and validity. Family Counseling and Psychotherapy. 2013;3(1):124–50. [Persian] https://fcp.uok.ac.ir/article_9782_01d1da2abc0ce13200d85004b419fbc1.pdf
22. Berzonsky MD. Identity Style Inventory (ISI3) revised version. Unpublished manuscript. Cortland: SUNY Cortland; 1992.
23. Sharifi HP. Developing and validation of Persian version Questionnaire of Identity Style. Psychological Research. 2015;18(1):7–19. [Persian] http://www.psychological-research.com/fa/Journal/DownloadIssue/4000
24. Connor KM, Davidson JRT. Development of a new resilience scale: the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). Depress Anxiety. 2003;18(2):76–82. https://doi.org/10.1002/da.10113
25. Keyhani M, Taghvaei D, Rajabi A, Amirpour B. Internal consistency and confirmatory factor analysis of the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC) among nursing female. Iranian Journal of Medical Education. 2015;14(10):857–65. [Persian] https://ijme.mui.ac.ir/article-1-3254-en.pdf
26. Weston R, Gore Jr. PA. A brief guide to structural equation modeling. The Counseling Psychologist. 2006;34(5):719–51. https://doi.org/10.1177/0011000006286345
27. Parvandi A, Arefi M, Moradi A. The role of family functioning and couples communication patterns in marital satisfaction. Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal. 2016;2(1):54–65. [Persian] http://fpcej.ir/article-1-118-en.pdf
28. Bahrami N, Yaghoobzadeh A, Sharif Nia H, Soleimani MA, Haghdoust AA. Validity and reliability of the Persian version of Larson Sexual Satisfaction Questionnaire in couples. Journal of Kerman University of Medical Sciences. 2016;23(3):344–56. [Persian]
29. Williams SAS. Identity styles. In: Goldstein S, Naglieri JA, editors. Encyclopedia of child behavior and development. Boston, MA: Springer US; 2011, pp: 782–5. https://doi.org/10.1007/978-0-387-79061-9_1446
30. Charney DS. The psychobiology of resilience and vulnerability to anxiety disorders: implications for prevention and treatment. Dialogues Clin Neurosci. 2003;5(3):207–21. https://doi.org/10.31887/dcns.2003.5.3/dcharney

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-02-07]